

Friedman IR-X: recenze a průvodce IR

Alisa Lafoks

Table of Contents

Stručne	2
Co je Friedman IR-X	2
Dva kanaly, dva charaktery	2
Architektura	3
Pouziti	3
Simulace kabinetu	3
Presety	3
Jak ho pouzivam	3
Dojmy	4
Komu nemusi sednout	4
IR knihovna	5
Legenda profilovych tagu	6
Poznamky	7
Často kladené otázky	7
Co je Friedman IR-X?	7
Jak se Friedman IR-X lisi od kytaroveho procesoru?	7

Je Friedman IR-X lampovy preamp nebo digitalni simulator?	7
Lze Friedman IR-X pripojit primo do audio interface?	8
Lze Friedman IR-X pouzivat bez aparatu?	8
Lze Friedman IR-X pripojit primo do kytaroveho kabinetu?	8
Lze Friedman IR-X pouzit jen jako IR loader?	8
Lze Friedman IR-X pouzit jako lampovy pedal?	8
Kterymi IRs Friedman IR-X zacit pro nahravani zkreslene kytary?	8
Lze do Friedman IR-X nahrat vlastni IRs?	8
Kolik vestavenych IRs ma Friedman IR-X?	9
Je potreba Friedman Editor?	9
Co je IR v kytarovem zvuku?	9
Co znamenaji power amp sim a cab sim?	9
Co jsou SEND a RETURN na Friedman IR-X?	9
Co delaji PRESENCE a THUMP?	9
Co znamenaji edge of breakup, clean, OD a DIST?	9

Strucne

Friedman IR-X se hodi hlavne tehdy, kdyz je potreba rychle nahrat nakreslenou kytaru tak, aby hned sedela v mixu. Neni to magie, ale predvidatelny pracovni retezec: ovladace zhruba na dvanáct, vhodna IR a muze se hrat.

Pravdepodobne ho nepotrebujes, pokud te na procesorech bavi hlavne hluboke editovani: virtualni aparaty, scenes, slozite signal chains, spousta mikrofonu a mnoho parametru. A pokud nevis, proc konkretně chces lampy, nejspis ho nepotrebujes taky. Pro takovy workflow dava vetsi smysl Quad Cortex, Tone Master Pro nebo pluginy. IR-X je o mene menu a primejsi odezve pod prsty.

Co je Friedman IR-X

Friedman IR-X je dvoukanalovy celolampovy preamp s vestavenou simulaci kabinetu. Uvnitr jsou dve lampy 12AX7; Friedman uvadi anodove napeti 200 V. Neni to dekorativni lampa pro marketing ani obvykly starved-plate pristup levnejsich lampovych pedalu: pocitem a chovanim je IR-X bliz normalnimu preampu zesilovace. Voicing a obvodovy pristup jsou jasne Friedman, ze stejneho sveta aparatu, ktere Dave Friedman stavi pro kytaristy uz vic nez 20 let.

Dva kanaly, dva charaktery

Channel 1 - od clean az po lehký edge of breakup. Tripolohovy prepínac BRIGHT tvaruje vysky: vypnuto pro teplejsi zvuk, zapnuto pro znamejsi Friedman bite.

Channel 2 - high-gain teritorium. Od classic rock crunch az po moderni metalovou saturaci. Prepínac TIGHT zpevnuje spodek pro presnejsi palm-muted party.

BOOST - dalsi gain nad kterymkoli kanalem. Pro sola nebo pro part, ktery potrebuje vic tlaku.

Architektura

Az po konektor SEND je IR-X lampovy preamp se dvema kanaly, 3-band EQ a prepinci BRIGHT/TIGHT.

Za konektorem RETURN signal prochazi 96kHz power amp simulation, kde PRESENCE a THUMP tvaruji pocit koncoveho stupne, a potom simulaci kabinetu a mikrofonu.

Mezi SEND a RETURN muzes vlozit efekty. IR-X muzes pouzit i jen jako preamp: SEND do returnu aparatu nebo externiho power ampu a potom do kabinetu. Funguje i opacny scenar: externi preamp do RETURN, kdyz chces jen power amp a cabinet sekci IR-X.

Pouziti

IR-X muze nahradit aparat v nekolika situacich:

- **Studio** - BALANCED OUT primo do audio interface. Muzes nahrat dve stopy naraz: BALANCED OUT s IR a SEND bez cabinet section, aby sel signal pozdeji v DAW poslat pres jinou IR.
- **Live** - BALANCED OUT do front of house, SEND do returnu aparatu nebo power ampu na podiu. Stabilni FOH sound a zname monitorovani pres kabinet.
- **Cviceni** - sluchatkovy vystup. Stejny preamp a cabinet section, bez hlasiteho kabinetu.
- **Pedalboard** - vejde se na board a muze nahradit aparat.

Simulace kabinetu

12 Friedman cabinet IRs. Kazdy kanal ma 3 IR slots. Vlastni WAV soubory (44,1-96 kHz) lze nahrat pres USB.

IR sekci lze obejít: IR-X muzes pouzit jako lampovy preamp do externiho power ampu a skutecneho kabinetu, nebo s externimi IR procesory.

Presety

128 MIDI-programovatelných presetů. Každý ukládá kanal, stav boostu, stav FX loop a vyber IR pro kanal. PRESENCE a THUMP se nastavují ve Friedman Editor.

IR-X dobře reaguje na volume pot na kytare: když se hlasitost na kytare stáhne, overdrive ustoupí do čistšího zvuku. To je jeden z důvodů, proč Friedman v tomhle použití funguje.

Jak ho používám

Hlavní setup je jednoduchý:

kytara → Tube Screamer podle potreby → IR-X → audio interface → DAW.

Většinou jde hotový signal s IR přímo do interface. Když má zůstat víc prostoru na pozdější změny,

da se vzit signal bez cabinet section a v DAW ho pustit pres jinou IR.^[1]

Nekdy IR-X slouzi jen jako power amp sim plus cab sim pro jine preampy: externi preamp do RETURN, potom BALANCED OUT do interface nebo FOH. Nekdy funguje proste jako lampovy preamp pedal v jinem rigu. V tehle roli pusobi jako kompaktni high-gain preamp ve smeru Marshall: ne univerzalni procesor, ale soustredeny kus hardwaru s jasnym attackem a citelnym gain charakterem.

Pokud chces pouzít skutecny kytarovy kabinet, za IR-X je porad potreba return aparatu nebo samostatny power amp.^[2]

Dojmy

Je tu taky Quad Cortex a Fender Tone Master Pro. Oba procesory jsou dobre; ke zvuku samotnemu neni moc co vycitat. Pod prsty se ale nechovaji stejne. U Tone Master Pro je rozdíl oproti IR-X porad znatelný: zní dobre, ale hraje se trochu mechanicky. U Quad Cortex už je rozdíl skoro necitelný, hlavne s dobre postavenym patchem. Možna je v tom trochu autosugesce; vyloučit to nejde. Presto je hrani pres IR-X prijemnejsi.

Kdyz se posloucha samostatna solo kytarova stopa, uprimne, rozdíl moc slyset neni. Vedle sebe byly stopy IR-X, Quad Cortex a pluginy. Bez napovedy je skoro nemozne poznat, co je co. A to je spis dobra vec nez problem. Moderni procesory modeluji hodne: harmonics, power-supply sag, dokonce interakci mezi gain stages. V blind comparisons neni rozdíl vzdycky zrejmy ani pro zkusene hrace. Stejne tak se neda spolehlive rozeznat nahrany IR-X od jeho captured version, kdyz kytara hraje sama. V mixu je ale pocit jiny. Muze to byt placebo.

Kdyz ma kytara sednout do mixu, zacina to byt zajimave. Je tam mene bahna ve spodku, kytara se tolik neztraci a mene bojuje se zpevem. Obzvlast je to slyset na double-tracked rhythm parts: drzi se ve svem prostoru a nerozmaze cely mix. U procesoru bylo casteji potreba tvarovat EQ a rezat rezonance. S IR-X zacina vysledek bliz mistu, kam se potrebuje dostat.

Proc? Nemyslim si, ze jde o magii lamp. IR-X je proste dobre navrzeny: dava signal se spravnym spektrem, usporadanyimi harmonics a mensim mnozstvím zbytecnych basu/vysek, ktere se pozdeji v mixu meni v problem. Možna Quad Cortex se spravnym nastavenim umi to same. IR-X se tam dostane rychle, bez ponoru do menu.

Solo kytara: asi placebo. Pocit ze hry: spis ne. Usazeni v mixu: vypada to vic jako dobre engineering nez magie lamp.

Komu nemusí sednout

Pro svoje urceni funguje IR-X dobre, takze klasickych vytek je malo. Neni to ale univerzalni krabicka pro kazdeho.

Pokud te bavi dlouho varit zvuk z tisice nastaveni, se scenes, virtual heads, cabinets, microphones, compressors a EQ, muze IR-X pusobit moc prime. Workflow je jine: nastavis ovladace doprostred, zapnes a zvuk je uz ve spravne oblasti.

Pokud chces jedno zarizeni, ktere nahradi cely pedalboard, vsechny efekty, vsechny aparaty a vsechny studiove routing options, lepsi smer je procesor. IR-X je lampovy preamp s IR sekci, ne plny modeler na vsechno.

IR knihovna

IR-X prichazi s 12 Friedman cabinet IRs. Vlastni IRs nahrat lze, ale stock IRs funguji velmi dobre; po mnoha third-party moznostech dava navrat k vestavenym smysl.

Tady je prakticka tahakova tabulka, k cemu se ktera IR hodi. Neni to oficialni klasifikace Friedman, ale prakticke cteni podle pocitu, popisu a typickeho chovani kabinetu/speakeru.

Pokud nechces cist celou tabulku, pro zacatek:

- **6402 57 121 (MAIN)** - prvni volba pro klasicky Friedman drive v nahravce.
- **V30 (MAIN)** - hutny modern rock a rychla live volba.
- **GREEN** - primy rock tone, ktery se snadno usadi v band mix.
- **DS112 57 1973** - clean tones, lehký edge of breakup a otevrenější blues charakter.
- **BLACK 57 160** - tezsi rock, hutne stredy a tepla barva.
- **EV12L 57121** - neutralnejsi a sirsi, kdyz nechces typickou Celestion barvu.

Nazev	Popis	Profil
6402 57 121 (MAIN)	Daveuv znamy bare-wood kabinet. Pochazi od rockoveho kytaristy ze 70. let a uz tehdy mel svuj ocesany vzhled. Rezonantni a zivy, osazeny ctyrmi vzacnymi 1990s 6402 Greenbacks. Tenhle cab byl u Daveovy prace na amp voicingu od zacatku. Zachyceno SM57 a R-121 pro rovnovahu cut a body.	STUDIO OD DIST CLASSIC
V30 (MAIN)	Friedman 4x12: closed-back, baltska briza, konstrukce tongue-and-groove. Pevny spodek, velke stredy, vyrovnane vysky. Zvuk Celestion Vintage 30 se stal jednim z referencnich bodu moderni kytary. V tomhle cabu ma low-end thump a dost cut, aniz by byl prilis ostrý. Zachyceno jednim SM57 pres API preamp pro primy, punchy sound.	LIVE OD DIST AGGR MODERN
1984B V30 GB (MAIN)	Vzácný UK 4x12 z rockove ery 80. let. Tento 1984B "Bass" kabinet ma British Greenbacks nahore a V30s dole. Speaker blend a mic balance davaji velky zvuk: masivni spodek a rezave vysky.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE
1960 GREEN 5757121	Klasicky 1980s 1960B cabinet s 20watt British Greenbacks. Ma rozpoznatelný voice, ktery funguje od 80s rocku po modernejsi rock tones. Zachyceno dvema SM57s na dvou speakerech plus R-121 pro body. Pres API preampy s trochou EQ pro presence.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE

Nazev	Popis	Profil
DS112 57 1973	Friedman Dirty Shirley 1x12 open-back s G12-50GL. Detailni vysky, otevrenejsi bass/mid response. Dobra volba pro clean tones nebo bluesovejsi feel. Zachyceno SM57 a Soyuz 1973 pres API preampy.	STUDIO CLEAN EDGE OD CLASSIC
BLACK 57 160	Daveuv vintage 4x12 s checkerboard grille cloth. Celestion G12H-30 "Black Back" 55 Hz 30 W speakers. Hutny a masity: dobry pro tezi rock, ale dost teple i pro Strat-style tones. Zachyceno SM57 a ribbon M160.	STUDIO CLEAN OD DIST CLASSIC
GREEN	Friedman 4x12 s 16ohm Celestion G12M-25 Greenback. Classic rock tonality, ktera se snadno vejde do band mix. Zachyceno jednim SM57 a API preampem pro cisty, punchy sound.	LIVE CLEAN OD DIST CLASSIC
6402 57	Oblibeny bare-wood 4x12 Davea Friedmana. Hlavni workshop cabinet pouzivany od zacatku pri voicingu jeho zesilovacu. Ctyri 6402 Greenback speakers. Zachyceno jednim SM57 pro primy, punchy sound.	LIVE OD DIST CLASSIC
65W 57121	Zachyceno z klasickeho 1960B cabu. Vintage G12-65 s velkym dust cap ma tlusty, teple sound a pevny spodek. Zachyceno kombinaci SM57 a R-121.	STUDIO CLEAN OD DIST CLASSIC
CREAM65 57121	Zachyceno z cisteho 1980s UK 1960A 4x12 s novejsim Celestion Creamback 65 W. Phase-aligned SM57 a R-121 na jednom speakeru. Vyvazeny tone s lehkym vintage lean.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE
EV12L 57121	Vintage EV12L ma charakter skoro opacny k mnoha modernim speakerum, ale dobre zvlada balanced cleans i dense rock/metal tones. SM57 a R-121 zachycuji hladsi response tohoto vintage 12-inch speakeru ve velmi velkem closed-back 2x12.	STUDIO CLEAN DIST AGGR NEUTRAL
GREEN+V30 MIX 5757121	Jedna z oblíbených kombinací Friedmana: dva Greenbacks a dva V30s ve stejné 4x12. Blend těchto speakeru, s SM57 na každém a R-121 přidaným na V30 pro extra body.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE

Legenda profilových tagu

Pouziti

- LIVE - jednodussi, rychlejsi a predvidatelnejsi pro live; obvykle primejsi a punchy
- STUDIO - vice "produced" a mix-ready; casto multi-mic nebo slozitejsi textura

Rozsah gainu

- CLEAN - nejlepší pro clean tones
- EDGE - edge of breakup, lehký crunch na hranici clean a overdrive
- OD - overdrive, středně hutná rocková distortion
- DIST - plná distortion
- AGGR - agresivnější, hutný high-gain

Charakter zvuku

- CLASSIC - více vintage, známý rockový charakter
- BRIDGE - mezi classic a modern
- MODERN - modernější, hutný, soustředěný charakter
- NEUTRAL - méně zabarvený, méně "typický vintage"

Poznámky

- Profilové tagy nejsou oficiální hodnotící systém; je to praktická interpretace.
- Aktuální specifikace Friedman IR-X uvádí 12 free Friedman IRs. Tato tabulka zůstává v tomto setu a nezahrnuje další OwnHammer/editor-library možnosti.

Často kladené otázky

Co je Friedman IR-X?

Friedman IR-X je dvoukanalový lampový kytarový preamp s vestavenou power amp simulation, cabinet IRs, symetrickým výstupem, efektovou smyčkou a MIDI presety. Může nahradit tradiční aparát při nahrávání, live nebo v pedalboard rigu.

Jak se Friedman IR-X liší od kytarového procesoru?

Kytarový procesor obvykle modeluje celý řetězec: amp, cabinet, mikrofony, efekty a routing. IR-X funguje jinak: gain a hlavní odezva pod prsty přicházejí ze skutečného analogového lampového preampu, zatímco digitální sekce resí power amp simulation, cabinet IRs a mikrofon/kabinet tone. Není to universal modeler, ale lampový preamp spojený s digitální cabinet sekci pro direct recording nebo FOH.

Je Friedman IR-X lampový preamp nebo digitální simulator?

Obojí, ale v různých částech signal path. Až po RETURN je to analogový lampový preamp se dvěma kanály. Za RETURN používá digitální power amp simulation a cabinet IR section. Proto může

fungovat jako lampovy preamp, direct recording rig nebo power amp sim plus cab sim pro externi preamp.

Lze Friedman IR-X pripojit primo do audio interface?

Ano. Pouzij BALANCED OUT s cabinet simulation. Bezny setup je kytara nebo pedaly do IR-X, potom BALANCED OUT do audio interface a nahravani v DAW.

Lze Friedman IR-X pouzivat bez aparatu?

Ano. IR-X je navrzeny pro praci bez tradicni hlavy a speaker cabinet: do interface, FOH, aktivniho monitoru nebo sluchatek. Pro pasivni kytarovy kabinet je porad potreba power amp nebo return efektive smycky aparatu.

Lze Friedman IR-X pripojit primo do kytaroveho kabinetu?

Ne, ne primo do pasivniho kabinetu. SEND a BALANCED OUT nejsou vykonove vystupy. Pokud chces pouzit skutecny kabinet, retezec ma byt IR-X do returnu aparatu nebo externiho power ampu a pak do kabinetu.

Lze Friedman IR-X pouzit jen jako IR loader?

Ano. Externi preamp lze poslat do RETURN a pouzit IR-X jako power amp sim plus cab sim. To se hodi, kdyz mas rad jiny preamp, ale chces cabinet section a symetricky vystup IR-X.

Lze Friedman IR-X pouzit jako lampovy pedal?

Ano, pokud jsou spravna ocekavani. V tehle roli se chova spis jako kompaktni high-gain Marshall-ish tube preamp nez jako neutralni overdrive pedal. Da se vlozit do jineho rigu, kdyz chces prave Friedman-style preamp voice.

Kterymi IRs Friedman IR-X zacit pro nahravani zkreslene kytary?

Pro rychly start dava smysl zkusit 6402 57 121 (MAIN), V30 (MAIN), GREEN nebo BLACK 57 160. 6402 dava classic Friedman character, V30 drzi dense modern rock, GREEN se snadno usadi v rock mix a BLACK 57 160 funguje pro hutnejsi heavy-rock parts.

Lze do Friedman IR-X nahrat vlastni IRs?

Ano. Vlastni WAV impulse responses lze nahrat pres USB ve Friedman Editor. Vestavene IRs jsou uzitecne, takze stoji za to zacit s nimi pred vymenou za third-party files.

Kolik vestavenych IRs ma Friedman IR-X?

Aktualni specifikace Friedman IR-X uvadi 12 free Friedman cabinet IRs. V tomto clanku slouzi jako prakticky tahak: ktere se hodi pro clean tones, drive, tezke rytmicke kytary, recording a live.

Je potreba Friedman Editor?

Ano, pro nektere ukoly: nahravani a organizaci IRs, spravu presetu a nastaveni jako PRESENCE a THUMP. Zakladni zvuk ale nevyzaduje hluboke editovani: nastavit hardwarove ovladace, vybrat IR a hrat.

Co je IR v kytarovem zvuku?

IR znamena impulse response. V tomhle kontextu je to capture kabinetu, speakeru, mikrofonu a mic position. Pro kytarovy preamp je IR zasadni: bez cabinet simulation zni zkresleny direct preamp signal obvykle ostre a nedokoncene.

Co znamenaji power amp sim a cab sim?

Power amp sim napodobuje cast chovani koncového stupne: presence, low-end push a feel vystupniho stupne. Cab sim napodobuje cabinet, speaker a mikrofon pomoci IR. Spolecne meni preamp signal na neco, co lze nahrát primo nebo poslat do FOH.

Co jsou SEND a RETURN na Friedman IR-X?

SEND je vystup po lampovem preampu a pred cabinet section. RETURN je vstup pred power amp simulation a IR section. Mezi ne lze vložit efekty, odebrat preamp signal bez kabinetu nebo poslat externi preamp do IR-X.

Co delaji PRESENCE a THUMP?

PRESENCE ovlivnuje upper-mid/treble projection a to, jak moc je kytara vpředu. THUMP pridava low-frequency punch a weight, hlavne u palm-muted riffs. Oboje patri k chovani power amp simulation.

Co znamenaji edge of breakup, clean, OD a DIST?

Clean znamena bez zjevneho overdrive. Edge of breakup je hranice mezi clean a lehkym crunch, kde se zvuk zacina rozpadat podle pick attack. OD znamena stredne hutny overdrive. DIST znamena plna distortion pro rock a tezi kytarove party.

[1] To neni syrovy guitar DI. Je to signal po lampovem preampu. Pro klasicky reamping je porad lepsi nahrát zvlást cistou DI stopu.

[2] SEND na IR-X neni vykonovy vystup pro pasivni kabinet. Pasivni kytarovy kabinet musi byt zapojeny za power amp: napr. pres return efektive smycky aparatu nebo pres samostatny power amp.